

WILLIAM EGGLESTON

28/09/2023 _ 28/01/2024

KBr

Fundación **MAPFRE**

Barcelona Photo Center

EL MISTERI DEL QUOTIDIA

Al capvespre, les ombres de les plantes creixen misteriosament a la paret de la casa. Davant d'aquest teatre d'ombres hi ha un Cadillac lila metal·litzat sobre la llustrosa pintura del qual ballen els darrers raigs del sol. La jardinera revestida de maó, els arbustos que hi ha plantats i les persianes de palla trenada dels finestrals complementen amb els seus tons de rovell aquesta composició visual, de la qual, alhora, emana una calma misteriosa.

Quan la fotografia feia els primers passos, els cels eren grisos. Per ser considerada com a tal, la fotografia artística s'havia de fer en blanc i negre. Tot i que la primera pel·lícula en color va sortir a la venda el 1935, fins als anys vuitanta la fotografia en color va continuar sent un vedat reservat a la publicitat. Hom la menystenia per vulgar, aliena a l'art, comercial. Tanmateix, ja als anys seixanta els fotògrafs de la New Color Photography van començar a desenvolupar les recerques entorn de les possibilitats que oferia. El 1976, John Szarkowski, director del Departament de Fotografia del Museu d'Art Modern (MoMA) de Nova York, va organitzar la primera exposició de fotografia en color de la institució amb setanta-cinc fotografies de William Eggleston (Memphis, 1939), elaborades amb la tècnica de la transferència de tintes. Aquesta mostra, avui llegendària, es va acompanyar amb la primera monografia en color d'un fotògraf, la *William Eggleston's Guide*, que des d'aleshores s'ha considerat la base de referència per a l'estudi de l'autor.

Eggleston ben aviat va reconèixer l'inconfusible poder del color, com també la seva qualitat pictòrica. Amb aquest mitjà va aprendre que podia reproduir els motius de la vida quotidiana i les escenes més simples i transformar-los en una altra cosa, convertint el banal en transcendent. Un ram de flors blaves a la porta d'una casa, una façana amb rajoles de colors, un sostre pintat de vermell... La intensitat cromàtica requeria una anàlisi, per bé que l'interès d'Eggleston no era revelar la bellesa de la quotidianitat, sinó més aviat banyar la trivialitat, com el menjar al congelador o el quètxup a la barra d'un bar, en una llum críptica i misteriosa: el color

no tan sols servia per imitar la visió humana. Per a l'artista, la fotografia en color era una manera de verificar constantment el que l'envoltava –el que ens envolta–, com si no fos capaç de refiar-se únicament de la seva mirada. Es tracta, en molts casos, d'autèntics compendis de la història del disseny nord-americà, amb una incidència substancial en la identitat col·lectiva de la postguerra. Les imatges de gasolineres, bars, hamburgueseries, automòbils o motels que fotografia evoquen el caràcter únic del paisatge del sud dels Estats Units i ofereixen una meditació sociològica sobre el mode de vida dels seus habitants. La mirada de l'artista és democràtica, tots els elements que organitzen la composició tenen la mateixa importància, i les seves imatges creen la sensació que ho estem veient «tot» de manera simultània.

Les seves primeres obres reflecteixen la influència de Walker Evans i d'Henri Cartier-Bresson, dos dels grans fotògrafs que van donar categoria de tema a la imatge narrativa i documental.

Al començament, Eggleston treballava en blanc i negre, però l'ús del color el va dur a establir ràpidament un èmfasi molt diferent, aliè tant a la imatgeria emocional d'Evans com al «moment decisiu» de Cartier-Bresson. No ennoblia el que retratava ni li interessava fixar moments en el temps. Hom diria que el temps s'havia aturat molt abans que ell aparegués i fes la fotografia. No li interessaven ni la ironia ni la complicitat; el que mostren les seves imatges és en realitat un relat visual de la deterioració.

Aquesta exposició té tant de monografia com de retrospectiva. Hi conflueixen diversos elements crucials en l'obra d'Eggleston, qui els va refinar al llarg de les seves múltiples estades en diferents països del món. Malgrat haver assolit un gran èxit als Estats Units des del començament, a Europa es va fer conèixer lentament, i aquesta és la primera exposició d'aquestes característiques que es fa a Espanya sobre l'autor.

A més de les grans sèries, al recorregut expositiu es mostren per primera vegada diverses obres de *The Outlands*. L'exposició, comissariada per Felix Hoffmann, ha estat organitzada per la C/O Berlin Foundation en col·laboració amb l'Eggleston Artistic Trust i Fundación MAPFRE.

BEFORE COLOR

1963–1968

William Eggleston va iniciar el seu camí en el món de la fotografia investigant les possibilitats del blanc i negre, que després va simultaniejar amb el color. Aquesta exposició ofereix per primera vegada la possibilitat de comparar els resultats de tots dos mètodes. Les fotografies que s'hi presenten es van fer entre mitjan i finals dels anys seixanta, tot i que les impressions són posteriors. La producció en blanc i negre va ser publicada per primera vegada el 2010 per Steidl amb el títol *Before Color*.

LOS ALAMOS

1965–1974

«El 1973, anant amb cotxe per Nou Mèxic, William Eggleston es va aturar a Los Alamos, el paratge forestal on es va posar a punt clandestinament la bomba atòmica, i en va triar el nom per titular un ampli conjunt d'obres que ja s'acostava a la conclusió: unes dues mil dues-centes imatges fotografiades entre el 1965 i el 1974. El títol posa un vel d'ironia als temes més aparents d'Eggleston, recollits d'un cap a l'altre dels Estats Units, però també és un reconeixement de la seva fe en les conseqüències estètiques de la seva cerca personal.

Les fotografies que componen aquesta selecció de *Los Alamos* es remunten a l'origen, a la primera fotografia en color que va fer Eggleston: el dependent d'un supermercat empenyent uns carretons. Algunes mostren el centre del seu món (Memphis i el delta del Mississipi), i d'altres segueixen els seus viatges cap a l'oest des de Nova Orleans, passant per Las Vegas, el sud de Califòrnia i, finalment, el moll de Santa Monica.

Aquell dia, a Nou Mèxic, creuant les pinedes de la serra de Jemez, a l'alçada del lloc de guàrdia del National Laboratory, Eggleston es va girar, somrient una mica, i va dir: "Saps què et dic? Que a mi també

m'agradaria tenir un laboratori secret així". Si s'ha de jutjar per les indagacions plasmades a *Los Alamos*, sembla clar que ja havia trobat la clau del seu propi espai de recerca.»

Walter Hopps, introducció dins *William Eggleston: Los Alamos*, Scalo, Zúric-Berlín-Nova York, 2003.

THE OUTLANDS

1969-1974

Aquest projecte, publicat com a llibre per primera vegada el 2021, és una selecció dels primers treballs d'Eggleston. Entre ells, recull part de les diapositives en color que l'artista va fer entre el 1969 i el 1974 i que va mostrar a John Szarkowski, director del Departament de Fotografia del Museu d'Art Modern de Nova York, que les va emprar com a material per a la seva *William Eggleston's Guide* del 1976. Quaranta-set anys després, la selecció de Szarkowski, en aquell moment polèmica i revolucionària, manté intacta la seva capacitat reveladora.

Aquest treball examina a fons la situació geogràfica dels voltants de Memphis, Tennessee. La sèrie comença gairebé al punt exacte del mateix carrer dels afores de Memphis on Eggleston va fer una de les seves fotografies més cèlebres el 1971 –un vell tricicle blanc i verd davant d'una típica casa de suburbi nord-americà– i continua per les carreteres secundàries que desemboquen al vell Mississipi, on l'artista va passar la infantesa, en direcció a Nova Orleans. El que ens revela *The Outlands* és un ús sublim del color pur, que sembla que suri sobre les formes captades per la càmera, com si se'n desprengués una mica. Al seu moment, Eggleston va fotografiar un món que ja estava desapareixent. Avui, aquest darrer lliurament de la seva obra en color ens permet veure un gran artista nord-americà descobrint fins on podia arribar el seu llenguatge visual, a més de proporcionar-nos un document inoblidable del més profund sud dels Estats Units en transició.